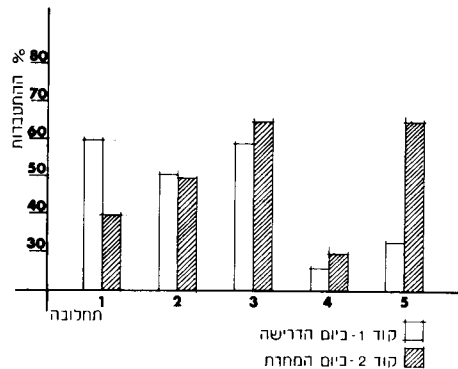

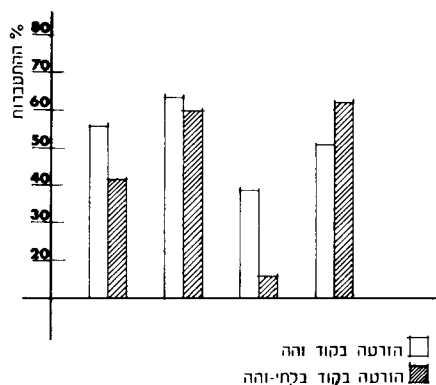
כמה היבטים על ממשק פוריות במשק אשדות יעקב-איחוד

יצחק גל, אשדות יעקב-איחוד וחיים שטורמן, "אוף".

ציור 1. ההתעברות מהזרעות בקוד 1 לעומת מהזרעות בקוד 2, בשנת 1977/78.

ציור 2. ההתעברות מהזרעות בקוד זהה לשנה הקודמת לעומת מהזרעות בקוד בלתי-זהה לשנה הקודמת, בשנת 1977/78.

מה למדנו מהמעקב?

1. אף על פי שהיקף המספרים קטן מדי בשביל מבחן משמעות סטטיסטית, נראית תמונה המתאימה פחות או יותר לנתונים בספרות מקצועית ומחדדת במקצת כמה כללים.

2. נראה שהתכונה הבולטת ביותר היא, שעם

בעקבות הסתכלות של כמה שנים התקבל הרושם שישנן פרות המתעברות בקלות רבה יותר כאשר מזריעים אותן ביום הדרישה*, ולעומתן כאלו המעדיפות דחית ההזרעה ביום אחד. רושם זה התחזק במיוחד כאשר נוסה הרעיון לרשום את יום ההזרעה לכל פרה. נראה היה שפרות המוזרעות ביום מסוים (להלן קוד 1 – ההזרעה ביום הדרישה, קוד 2 – הזרעה למחרת) ואינן מתעברות – מתעברות בשיעורים גבוהים מאוד כאשר מחליפים להן את היום. תופעה זו חוזרת על עצמה בשני הכיוונים (הקדמה או דחיה). התרשמנו כאילו אותן פרות "סדבו" להתעבר ביום הלא-מתאים והתעברו "ברצון" כאשר הוחלף היום. תוכנה תצפית פחות או יותר מבוקרת בה נבדקה אמיתות השערה זו.

מעקב אחרי תוצאות ההזרעות בשנת 1977/78

בשנה זו הוזרעו באשדות יעקב-איחוד 367 מבכירות ופרות (טבלה 1). לכל הפרות נרשם הקוד בו הן התעברו בעונה הקודמת, 1976/77. לעגלות של שנת 1976/77 לא נרשם קוד ולכן המבכירות של שנת 1977/78 חולקו ל-2 קבוצות שוות, חלקן הוזרעו בקוד מס' 1 וחלקן בקוד מס' 2. ביתר הפרות בוצעו הזרעות בשני הקודים בצורה אקראית והתוצאות נותחו בדיעבד.

תוצאות ההתעברות מוינו לפי גיל הפרות, לפי קוד ההתעברות, או אי-ההתעברות שלהן, ולפי הזהות עם קוד ההתעברות בשנה שעברה. הניתוח כולל הזרעות בתאריכים 1.12.77 – 28.2.78, כלומר הזרעות חורף (ציורים 1–2).

* בכל המקרים זמן דרישה נקבע לפי התחלת דרישת עמידה בלבד

טבלה 1. השוואת ההתעברות מהזרעות ביום הדרישה (קוד 1) לעומת התעברות מהזרעות למחרת יום הדרישה (קוד 2)

התחלובה	מספר ההזרעה	מספר ההריונות	% ההריונות
1	112	57	51
2	131	66	50
3	45	28	62
4	53	15	28
+5	26	14	54
סה"כ	367	180	49

- א. עגלות – קוד מס' 1 (להגיש היום);
 ב. מבכירות – לפחות פעמים קוד מס' 1.
 אם אינן מתעברות – להגיש בקוד מס' 2 (לדחות למחר);
 ג. המלטה שניה – לראות בכרטיס ולהגיש לפי קוד השנה שעברה (הקוד שבו התעברה הפרה);
 ד. כל זה אמור לגבי החורף. בקיץ, עם התקצרות הדרישות, יתכן ובאזורים חמים כדאי תמיד להזדרז להזריע בו ביום.

עלית גיל הפרה, מועד הביוץ שלה הולך ומתאחר ועולים סיכוייה להתעבר כאשר ההזרעה מתבצעת מעט מאוחר יותר.

3. בקבוצת המבכירות יש עדיפות לקוד מס' 1 על קוד מס' 2.

4. בקבוצות הפרות בהמלטה שניה (המהווה בדרך כלל 30%–40% מכלל האוכלוסיה) ההתעברות דומה בשני הקודים (50.7 ו-50.0 בקוד 1 ו-2 בהתאמה), אך יש יתרון מה כאשר מתחשבים בקוד השנה שעברה (55.6% ו-42.0 לזהות וללא זהות בהתאמה).

5. בפרות מבוגרות יותר (המלטה שלישית ורביעית) יש יתרון קטן בזהות הקוד עם השנה שעברה ואילו מההמלטה החמישית ומעלה משתלט היתרון בדחית ההזרעה (קוד מס' 2).
 6. בנוסף לכל זה מתבלט שוב יתרון של הפרות הצעירות בהתעברות (שיא בהמלטה שלישית במשק זה) אך גם למבוגרות יש "צ'אנס".

7. המלצות לסיכום (זהירות מאוד) – כיון שהמזריע בא פעם ביממה יש להגיש לו את כל הדרישות שניצפו אתמול. את הדרישות שנראו היום יש למיין כך:

בפרוס השנה החדשה אנו מברכים

את כל חברינו
 את כל בוקרי ישראל
 ואת כל ידידינו המשרתים נאמנות את הענף

בברכת שנה טובה

שנת שלום ורווחה
 שנת ייצור ועבודה פוריה

התאחדות מגדלי בקר